

TRIBUNA

**REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA**
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de
schimb costă fiecare zbr 20 ml.
Manuscripte nu se înu-
poliază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

AMAMENTUL
... 28 Cor.
... 14
... 240
... de Duminică
... 6 Cor.
... România și
... 10 Cor.
... pentru Ro-
... strălucitate pe
... branci.

La masa pusă.

... fenomen, ce s'a observat în cursul
... de conciliare politică între noi
... maghiari, nu poate fi mai just caracte-
... decât cu vorbele cunoscute în popor:
... masa pusă». Ele înseamnă, că pe când
... dintre noi înfruntă urgia întreagă a vre-
... pentru a asigura mijloacele de exis-
... unei mulțimi infometate de dreptate,
... tocmai când masa e pe cale să se
... încercând să zmulgă roadele hăr-
... neîntrerupte și a abnegațiunei înde-
... Ceata celor ce nu se îmbulzesc nici
... la război, dar, când mirosul cald de
... se respiră, sânt totdeauna în rân-
... dinainte, am văzut-o și de data asta.
... împede, ca lumina zilei, că dacă din
... parte, fie din Viena, fie din partea
... șarilor noștri maghiari, se simte tre-
... de a se apropia de noi, acesta este
... exclusiv al celor ce necruțând sa-
... romanesc a fost nuicac spie și conștință
... nală și politică în accepția modernă a
... tului. Prin suferințele cele multe de
... și alte pedepse, prin cuvântările calde
... legeri, prin rostul presei noastre națio-
... se s'a făcut o școală reală politică a
... mei, s'a deșteptat și disciplinat până la
... punct pătura de jos, atât de neglijată în

trecut. Și în felul acesta am încetat să fim
o masă ineită și inofensivă în stat, căci cu
încetul și pe nesimțite aproape, poporul no-
stru a ajuns un factor compact, cu care atât
prietenii cât și adversarii noștri trebuie să
conteze de-aci înainte.

Și ne întrebăm: în tot timpul de prefa-
ceri radicale, de înfrângeri și de înălțări, de
zile de sărbătoare, când porțile temnițelor
se închideau sgomotoase pește acești neîn-
frânți luptători, ce făceau toți acești sfătoși
consilieri cari se grăbesc acum a pune cu
dela sine putere pacea la cale? Unde erau
pe-atunci limbuții Arhieriei, cari se ploc-
nesc în fața guvernului, auzind că e vorba
de câștig de cauză? Unde era mălăiața
fițuică »Telegraful«, care astăzi se prăpă-
dește de dragul împăcării și unde zăceau
scumpii noștri moderați, cari își fac acum
apariția, rând pe rând, gata să se așeze la
masa oferită?

Ce tăcere era atunci în cetele lor! Ca
... lor unitare s'au pitit cu toții și cei din
gremiile episcopoești și cei dela Foen și ră-
mășițele lui Babeș și Pavel Rotariu. Și stă-
pânitor a rămas de-asupra tuturor curentul
acesta, a cărui minte se găsea la fruntașii
aleși și a cărui inimă bătea în poporul în-
treg.

Și ne întrebăm acum: poate să existe
un om cu mintea întreagă, care să creadă,
că dacă cercurile din capitală se pleacă spre
noi, oferindu-ne pacea, ele o fac de dragul
sau de frica moderaților, a arhieriei și a
altor inofensivi? Nu se poate. Doar cu
aceștia guvernele au putut și pot continua
să trăiască vecinic în pace, fără invoieii spe-
ciale. Arhieriei și spiritele moderate sânt
oamenii cei mai tratabili din lume și nu
este nici un merit a reduce la tăcere pe
cei tăcuți și a îmblanzi pe cei cu zgardă.

Nu Dacă lucrurile au ajuns până aci,
este bine să se știe că pacea ce se oferă
nu este altceva decât prețul luptei noastre
și este recunoașterea tacită a forței inerente
neamului nostru, din faza de acum a con-
științei sale politice. Dacă pacea se oferă,
este că adversarul nostru recunoaște, că în
modul cum s'a condus lupta în deceniul
din urmă, s'a dat la iveală importanța pen-
tru statul nostru a elementului românesc,
... lungi și cu brațele bălăne, spânzurați pe
de moderați mercenari și de mărimi impro-
vizate? În toată lumea pacea se încheie
între părțile războitoare și nimeni nu intră
în tranșacții cu transfugii și venalii. Să nu
fi văzut încă adversarul nostru falșă situație
în care s'a așezat?

Robii dragostei.

Kaut Hamsun *).

Azi am scris, — am scris ca să mi des-
amarul din suflet și să-mi ușurez durerea,
azi mi-am pierdut slujba ce aveam la ca-
și cu ea deodată liniștea și zilele bune.
bărbat tiner, în haine gril venea cu doi
în fiecare seară la cafenea și se așeza la
dintre mesele unde serveam eu. Și veneau
și toți aveau pentru mine o vorbă bună,
el nu
mal și subțirei, cu părul negru moale și
albaștri lunecau priviri reci și indifferente
mine; supt nas începuse să i mijiească
...
... început nu-l puteam suferi, dar fiindcă ve-
în fiecare seară, mă obicinulsem și când a
... odată, nu-mi mai aflam locul. Am parcurs
... sala cercetând cu privirea în toate păr-
... l'am descoperit tocmai la celalalt colț, în
... unei colonade, alături de o divă dela circ...
... îmbrăcată într'o haină galbănă și purta
... până la coate... Era tineră, cu ochi fru-
... și plini de umbră, iar ochii mei sânt
...
... oprit o clipă lângă el, să ascult ce vor-
... Femeea îi făcea reproșuri, pe urmă i spune
... urât cu el și i roagă să plece. Un glas
...
... pritejul aniversării a cincizecea dela nașterea
... tului.

de durere mi-s'a trezit în suflet. Maică Preacu-
rată, oare de ce nu vine la mine?
Seara următoare iară s'a întors cu doi prieteni
și s'a așezat la una dintre mesele mele. Ca de
obicei, stam nemișcată, mă prefăceam că nu-l
văd, iar când au sunat, m'am apropiat de ei și
am zis:
— Ieri n'ați fost aici! — Ia vedeți cât a cres-
cut copil'a noastră, — zise el întorcându-se că-
tre prieteni...
— Vreați bere? — și la răspunsul lui afirma-
tiv am adus trei haibe în fugă.
Au trecut apoi câteva zile.
Când s'a întors mi-a dat un bilet zicând:
»Du-l la...« i l'am smuls din mână înainte de a
isprăvi vorba și l'am dus la doamna îmbrăcată
în galbăn. Mergând, însă, am citit iscălitura: F.
Vladimierz!
Când m'am întors, m'a privit întrebător. I-am
spus că i-l-am dat.
— Și n'a răspuns nimic?
— Nu.
Cu un zîmbet bun mi-a întins un leu, zicând
încet: Tăcerea încă-i un răspuns... Și a stat toată
seara nemișcat, privind spre doamna și tovară-
șii ei.
La unsprezece s'a sculat și a trecut la masa
lor. Femeea l'a primit rece, cel doi tovarăși ai ei
au deschis vorba și păreau că-și bat joc de el.
A stat câteva clipe și când s'a întors i-am spus
că cineva i-a turnat bere în buzunarul hainei. A
trântit o mănios și a privit încrunțat la masa din
vecini.
I-am luat halna și am pus-o să se usuce, el
mi-a zîmbit zicând: Mulțumesc roabă. Când a

îmbrăcat o, pe furis l'am netezit pe spate. S'a a-
șezat apoi privind în bagdadie. Unul dintre prie-
tenii săi a mai comandat bere și când am apu-
cat și paharul lui m'a oprit, prinzându-mă de
mână.
Supt atingerea aceasta mi s'a înmuiat deodată
brațul, el a băgat de seamă și și-a retras mâna
repede... În seara aceea de douăori m'am rugat
pentru el, îngenunchiată dinaintea patului. Și fe-
ricită mi-am sărutat brațul unde-l atinsese el...
...Odată mi-a adus flori, le cumpărase dela flo-
răreasă la intrare. Erau scave și de curând cu-
lăse, cu floarea purpurie: a cumpărat atâtea că
fata a rămas cu coșul aproape gol. Le a așezat
apoi pe masă, alături de ei, dintre prieteni nu
venise nici unul. De câteori aveam vreme, ma așe-
zam în dosul colonadei și priveam spre el; îl
chiamă F. Vladimierz, mă gândeam atunci.
Trecuse deja o oră. Se uita mereu la ceasor-
nic, eu l'am întrebat nu cumva așteaptă pe ci-
neva? M'a privit cu ochii mari, rătăciți. Nu... nu
aștept pe nime... Ai întrebat ceva? — Da, poate aș-
tepți pe cineva? Haide, astea-s a tale și mi-a în-
tins florile.
I-am mulțumit în șoaptă, căci îmi pierdusem
graiul. Mă făcusem roșie de bucurie și am aler-
gat cu respirația întretăiată la bufet, ca să aduc
ceva.
— Ce vrei? m'a întrebat domnișoara dela
casă. Ei, ce crezi? o întreb și eu, fără să știu ce
fac. Ce cred? Ești nebună? și se uită la mine.
Ghici cine mi-a dat florile... Talul trecea în fugă:
— Dă repede, al uitat să duci berea celui cu pi-
ciorul de lemn. — F. Vladimierz — zise eu
și plecai cu cana în mână.

...ele Inceputuri ale tiparului erau sau de supraveghere, sau incredințate bunului și păntreii străine. La Iași și la București își făcea adese ori datoria aspră față de manifestări literare și politice ale presei. În aprilie 1862 însă s'a votat o lege care să garanteze dreptul de proprietate scriitorilor și să se bazeze pe baza acesteia s'a înarticolat §. 1. Constituția dela 1866 (modificat în parte în 1884), cu următoarele dispoziții privitoare la libertatea presei.

...constituția garantează tuturor libertatea de a scrie și publica idelle și opiniunile lor prin scris și prin presă, fiecare fiind responsabil de abuzul acestei libertăți în cazurile înscrise prin codicele penal, care în nici un caz nu va putea restrînge dreptul în sine.

...o lege specială nu se va putea înființa asupra materiei. Nici cenzura, nici o altă măsură preventivă pentru aparițiunea, vinderea și distribuțiunea ori cărei publicațiuni nu se va putea aplica. Nici o autorizațiune prealabilă, nici o cenzură nu se va cere dela ziariști și editori. Nici o lege nu va putea fi suspendată sau suprimată. Cenzura de presă se judecă de jurați...

...amitele aceste ale unor principii din cele mai sacre, cari nu se găsesc decât în țările cele mai civilizate, presa din România a putut să se ridice în adevăr ca o putere specială în stat și să pănească opinia publică. Pentru emanciparea socială a straturilor de jos, pentru cuvenirea în viața politică, dar mai ales pentru a informa pe cititori, ziarele din România...

...viteza al unor z'are, accentul inevitabil de frivolitate al altora, fraza violentă și declamatorică au bătut la ochi și au fost denunțate ca roade exagerate ale libertății. Polemicile personale în orice materie, cu lipsa de considerație față de tot ce este individual, cu insinuări, bănuiești și cu o întreagă serie de manopere înjositoare în traterea adversarului politic, sânt socotite de mulți ca o plagă, ca o cădere la un nivel inferior al demnității ziaristice. La toate aceste abuzuri nu se poate pune frâu, căci s'ar opune dispozițiile Constituției. Iar când, din ani în ani, se ivește vre-un caz de proces, jurații achită de apururi pe acuzați. Va rămânea neutilă indulgența iertătoare a juraților față de un Caion de pildă, care săvârșise o întreagă escrocherie, pentru a calomnia cinstea literară a lui Caragiale,

De câte ori cazuri de aceste devin acute și se dă prilej a semnala neprecisiunile de detaliu și de procedură a legii de presă, plângerile în po-triva escesivelor libertăți se aud mereu. Și dl senator Procopiu, în articolul său semnalat, nu face decât să reediteze lucruri cunoscute, când se ridică cu atâta dreptă indignare în po-triva celor »cari fac să nu se poată distinge unde sfârșește încercarea de a lumina opinia publică și unde începe otrăvirea intenționat criminală a acestei opinii publice, unde se sfârșește denunțarea in-justiției sau a abuzului și unde începe infamia minciunii, calomniel sau a șantajului«.

Oricum însă, o acțiune pentru ridicarea nivelului de demnitate a presei e binevenită și ne bucurăm și noi, că ziarele bucuștene, cu excepția câtorva mai vinovate, conștient la mișcarea...

...revoluția a domnului Procopiu. Poziția aceasta este cu atât mai îmbucurătoare, cu cât o presă mai serioasă, mai conștientă de misiunea ei, mai chibzuită în fond și mai atrăgătoare în formă ar da un ajutor mult mai real vieții pu-blice și mai mult rost existenței noastre na-ționale.

Nouă în special mișcarea asta ne este cu atât mai simpatică, cu cât vedem că atât dl Proco-

M'am frământat zi și noapte dar nu puteam face nimic. Peste o săptămână m'au dat afară dela cafenea și trebuia să-mi caut alt loc. Ziua trebuia să alerg pe la cafenele și ofeluri, am în-trat și la privați oferindu-mi serviciile, dar eram foarte tristă și nu m'a angajat nime.

Atunci într-o seară întorcându-mă târziu acasă am cumpărat toate ziarele și am citit cu deamă-nuntul mica publicitate, crezând că totuși voi pu-tea să scap pe Vladimierz.

Ieri l'am văzut numele în ziare — am și citit despre el. Am plecat îndată în oraș — am ră-lacit pe străzile lungi — și nu m'am întors de-cât dimineața acasă. Poate voi fi dormit undeva sau ne mai putând merge m'am așezat pe scă-riile vi'unei case, dar de asta nu mi mai aduc aminte.

Azi am cetit din nou, ieri însă când am venit acasă am cetit pentru întâiaș dată. Mi-am frânt mâinile, pe urmă m'am așezat pe un scaun. M'am așezat apoi pe pământul gol, sprijinindu-mă de scaun... Cât mă gândeam, băteam pământul cu palma... sau poate nu mă gândeam la nimic, dar capul îmi vunea grozav și nu mai știam de mine... Pe urmă m'am sculat să plec... Jos în colțul străzii, de asta mi-aduc aminte, am dat bătrânel cerșeloaie un ban șoptindu-i »Ți-l trimite dom-nul cel în haine gri! — Și doară... >D ta poate ești mireasa lui?< mă întrebă. »Nu, eu sânt vă-duva lui« — l'am răspuns.

Și-am pribegit până azi dimineață pe drumuri. Și acum am cetit iară.

Il chema F. Vladimierz.

plu, cât și ziarele cari îl însoțesc, insistând asu-pra unor măsuri de curmare a abuzurilor în presă, resping dela început idela unei știrbiri a libertății garantată prin Constituție. Ar fi în ade-văr umilitor de a te gândi la o restricțiune for-țată a unei libertăți, pe care singură se poate în-temeia progresul modern al societății și nici nu credem că s'ar găsi un Corp legislativ la Bucu-rești, care să atace acest principiu democratic. Dar dl Procopiu și redactorii »Epocei« propun câteva măsuri de formă, fie un juriu de onoare și de disciplină pentru ziariști și editori, fie o altă întocmire a jurisdicțiunii în materie de presă, cum ar fi de pildă recrutarea juraților nu-mai din pături intelectuale mai competente. Și aceasta este în adevăr direcția în care, salvân-du-se fondul, s'ar putea prin schimbări de forme juridice să se aducă îmbunătățirile așteptate.

Tratatul guvernului cu naționalitățile.

În numărul nostru de ieri am publicat un rezumat al declarațiilor făcute de dl Dr. Teodor Mihali, președintele clubului depu-taților naționali, unui redactor al ziarului creștin-social »Reichspost« din Viena.

Publicăm astăzi declarațiile aceste în în-tregime, așa cum au apărut, la loc de frunte, în »Reichspost«.

Ită ce a spus dl Mihali:

»Chestiunea naționalităților...«

popoarelor din Ungaria, — în acelaș timp însă e condiționat viitorul monarhiei. Progresul național și cultural ce se validenază pe toate țărîmurile a adus pe fapte și această chestiune.

Situația nemaghiarilor din Ungaria a ajuns in-tolerabilă. Deoseblirea izbitoare dintre Ungaria și străinătate în ce privește libertățile naționale și culturale o resimțim cu toții dureros. Cum se știe, naționalitățile nemaghiare, chiar dacă ne în-temelem pe statistica oficială, alcătuiesc jumătatea populației țării.

Disproporția flagrantă ce există între realitate și ficțiunea sistemului dominant cere în mod im-perios o tranșacțiune, care va trebui să se facă mai curând sau mai târziu; o tranșacțiune care poate să fie amânată și chiar ciungărită, dar nu mai poate fi zădărnicită.

Chestiunea naționalităților a ajuns actuală supt titlul restabilirii păcii naționale, iar acută a ajuns fiindcă cercurile hotărîtoare cer cu stăruință rezolvirea ei. E generală convingerea că monarhul nostru, bun și iubitor de pace, dorește rezolvi-rea definitivă și justă a acestei chestiuni și noi Românii, cei mai credincioși supuși ai Majestății Sale, n'avem motive de-a ne îndoi în sinceritatea acestei dorinți, când bine știm că Maj. Sa, ca un părinte iubitor al tuturor popoarelor din monar-hia sa dorește numai bine'e lor.

Cu toate aceste te izbește faptul că chestiunea împăcării a ajuns atât de acută chiar acum după alegeri și după cunoscutul discurs al contelui Tisza. Noi Românii și dimpreună cu noi toate celelalte naționalități din Ungaria, fiind elemente iubitoare de ordine n'am pierdut niciodată nă-dejda în restabilirea păcii naționale în Ungaria. Dupăce însă de atâtea ori am fost amăgiți în nădejdele noastre legitime, poporul însuș a fost cuprins de o mare neliniște și nemulțumire. Cer-curile guvernului unguresc s'au putut convinge despre aceasta cu prilejul alegerilor trecute și au

putut să constate în același timp că mai ales noi Românii am făcut în anii din urmă însemnate progrese pe toate tărâmurile vieții publice. Faptul acesta precum și dorința de sus ne explică de ce se crede că sosită vremea pentru a rezolvi această chestiune mare în interesul monarhiei.

Dacă găsești ciudat că guvernul unguresc în chestia aceasta se adresează și la bărbații cari, pe cât știu eu, n'au rol în politica militantă, — răspunsul meu îți va da lămuririle necesare. Atât actualul guvern, cât și toate guvernele de mai înainte au cerut părerea deputaților naționaliști și între aceștia și părerea mea. Actualul guvern a făcut-o încă înainte de alegeți. Că acum consultă și alți bărbați, dovedește că vrea să cunoască părerile tuturor bărbaților cari au un rol oarecare în viața publică a Românilor din Ungaria. În ce mă privește pe mine, eu nu pot decât să aprob acest procedeu al guvernului, pentru că pe această cale se va putea convinge mai bine cât de adânc sânt înrădăcinate în popor vederile pe cari mi-a fost îngăduit să le expun la vremea sa dlui ministru-președinte.

Câtă vreme însă guvernul unguresc nu va face propuneri concrete, practice și posibile — cea ce până acum n'a făcut nici contele Tisza, nici dl ministru-președinte, — și eu sânt nevoit să mă mărginesc la generalități. Prietenului meu dlui Dr. Mihai i-am spus, înainte de ce a avut consfătuirea sa cu dl ministru-președinte, cam următoarele: Nu există decât o singură soluție acceptabilă anume ca condițiile ce ni-se vor acorda pentru restabilirea păcii naționale, să cuprindă garanții legislative în ce privește conservarea individualității naționale și interesele culturale și economice ale poporului românesc. În afară de aceste, propunerile trebuie să se facă de așa fel încât să nu jignească demnitatea națională a Românilor și să poată fi acceptate drept bază a discuțiilor de către conferința noastră națională, care e singurul for chemat să aducă hotărâri în chestia aceasta. Spre cea mai mare bucurie a mea, toate aceste vederi ale mele au fost întru toate aprobate de dl Dr. Mihai.

Orice încercare a guvernului unguresc sau a altor bărbați consultați — de a face alte propuneri de împăcare, cu disconsiderarea principiilor expuse de mine, va trebui să rămână zadarnică. Poporul românesc e prea dinastic și prea conștient de drepturile sale raționale, decât să poată cândva accepta o altă soluție decât cea pe care a primit. Cu un astfel de preț nu se poate încheia o pace cinstită.

Pretențiunea contelui Tisza ca deputații naționaliști să intre în unul dintre partidele ungurești nu se poate aduce în conglasuire cu sentimentele publicului românesc. Despre aceasta niciodată nu va putea fi vorba. Noi niciodată nu vom putea renunța la organizația noastră națională. Menținerea acestei organizații e o necesitate constituțională nu numai pentru un guvern cinstit și pentru noi, fiindcă numai ea singură, prin dreptul de control, poate să ofere garanția că drepturile odate acordate vor rămâne neștirbite și nu se vor revoca și că vor servi ca bază sănătoasă pentru dezvoltarea liberă a naționalităților din Ungaria.

Chestiunea aceasta e mult prea serioasă și importantă, decât să poată fi discutată în mod superficial și chiar de acela și rezolvirea ei trebuie să fie temeinică. Nu mai voim să avem parte de soarta ce-a avut o legea naționalităților din 1868.

Regele Carol nu merge la Ischl.

Ziarul »Seara« din București publică sub titlul de sus la loc de frunte un articol pe care îl reproducem la acest loc, fiind chestia care se ocupă de un deosebit interes și pentru noi și frământările noastre actuale.

»Este lucru definitiv hotărât, că M. S. Regele a părăsit gândul de a se duce vara asta la Ischl, ca să felicite în persoană pe bătrânul său prieten, împăratul Franz Ioseph, cu prilejul jubileului său de optzeci de ani. Ziarele oficiale au publicat această știre neașteptată cam în aceeași vreme, în care se auzise că mai mulți fruntași din toate partidele noastre politice ar fi avut intenția să adune mii de iscălituri pe o petiție respectuoasă, adresată Suveranului, ca să nu meargă la Ischl tocmai acum, când guvernul unguresc jubilează de bucuria înfrângerii partidului național român și când bărbații politici ai Maghiarilor îndrăznesc să ne adreseze cuvinte insultătoare.

Renunțăm a cerceta, dacă poate fi vre-o legătură între hotărârea înțeleaptă a M. S. Regelui și între intențiunile foarte explicabile a curentului popular în contra vizitei dela Ischl. Ne mulțumim să constatăm numai coincidența caracteristică și să dăm expresiune satisfacției, care a cuprins opinia publică, la auzul vestei celei bune, că Suveranul nostru rămâne în țară.

Aceiași satisfacție națională a cuprins și pe frații noștri de dincolo, al căror bărbați politici își aduc aminte și astăzi cu durere și cu groază de efectele dezastruoase ale vizitei M. S. regelui Carol la Budapesta, când dușmanii ai neamului nostru, ca Bánffy și Jeszenszky, au fost decorați cu Steaua și Coroana României...

Au trecut patruzeci de ani dela acea vizită fatală și raporturile între Maghiari și Români, de parte de a se fi »îndulcit« precum își șopteau pe atunci diplomații noștri, s'au înăspriț și mai rău. Toate bunele intenții ale guvernelor noastre și ale Suveranului însuși, de a crea o atmosferă de bună înțelegere și prietenie între neamurile vecine, au fost zadarnice, ba chiar și exploatare cu cinism din partea politicianilor șovinști ai Maghiarilor.

În castelul său dela Sinaia, în marea Carpaților noștri, M. Sa regele trebuie să se gândească uneori cu amărăciune la îndărătnicia oamenilor de stat ai Ungariei, cari nu l-au înțeles și n'au voit să-l înțeleagă. Dinspre hotarele ungurești veștile dureroase și surdele șgomote de luptă între neamuri trebuie să răzbată, din vreme în vreme, până în singurătatea mândră a repausului regal...

În astfel de momente, foarte duios de sigur, pentru inima cea nobilă a Regelui nostru, gândul Măriei Sale va fi rechemând cuvintele bărbătești, pe care tânărul prinț Carol al României le spusese respicat, în ziua de 3 Decembrie 1868, reprezentantului diplomatic al Austro Ungariei cu privire la situația Românilor de dincolo și la propunerile pentru o »înțelegere cu Ungaria«.

Este ceasul cel mai potrivit ca să ne aducem și noi aminte de acele cuvinte istorice. Iată-le,

în textul lor întreg din memoriile M. Sale gelui:

»Prințul revine asupra înțelegerii cu Ungaria și recunoaște avantajele, însă face rezerva, numai atunci ar putea fi sigur de consimțământul țării sale, când Ungurii și-ar schimba întâi politica lor față de Românii ardeleni.

Nu atârână dela mine — zice Prințul — a lătura simpatiile firești cari există între populațiile de aceeași limbă, de dincoace și de dincolo de munți.

Am, prin urmare, dreptul să aștept, ca guvernul unguresc să facă din parte i tot ce se vine, pentru a satisface plângerile celor 2-3 milioane de Români cari locuiesc în Ardeal și Banat.

Nu considerați această dorință a mea ca tenția unui amestec politic. Stăruiesc asupra acestui punct, numai din cauză că el formează o dișia de căpetenie, pe care s'ar putea întem bunăînțelegere a guvernului Meu cu acela al statului vecin.

Ca Domn constituțional, ales prin vot popular sânt dator să țin socoteală de opinia publică dacă este îndreptățită. Și o politică de împăcare sinceră și loială, a guvernului unguresc, față de supușii săi nemaghiari, ar fi pentru mine mai bun sprijin pe care sânt gata să pun.

Astfel vorbise M. S. Regele Carol acum pe zeci și doi de ani către prezentanții diplomați ai Maghiarilor, cari și atunci propuneau o »păcare româno-maghiară«. Vorbele aceste, morabile eșau dintr'un suflet nobil și dintr'o cugetare perfect cavalească.

Dar ascultatu-le-au Maghiarii? Și le-au înțeles? Să răspundă faptele, petrecute de atunci încoace.

Peste nouă ani, când noi luptam pentru neamul țării, sub comanda Măriei Sale Prințului Carol, Maghiarii se prăpădeau de dragos Turcilor, trimeteau dușmanilor noștri volunți munițiuni și bani, opreau cu forța pe Români de dincolo să alerge pe câmpul de luptă al țării și se laudau cu nerușinare că »regiment de honvezi ar putea să arunce în Dunăre toată oastea românească«.

Mai departe, la 1881, tot Maghiarii și prietenii lor austriacii au fost acei vecini plini de învidie și de ură, care au făcut sforțări diplomatice desperate, să împiedice recunoașterea neamului român...

Câțiva ani în urmă, a izbucnit războiul între Ungaria și toată vremea, dela 1868 până în zilele noastre. Maghiarii au prigonit cu extremă violență pe frații noștri de dincolo.

Iar astăzi? După 42 de ani? După atâtea decenii istorice despre dușmănia Maghiarilor față de neamul și în contra statului românesc, și tot un bărbat de stat al Ungariei, și îndrăznește să ne arunce în față insulta, că Ungurii ne-ar ocroti și ne-ar ocroti independența țării, pe politica lor »europeană«...

Astăzi, după zeci de ani, se repetă istoria »păcării româno-maghiare«. Iar M. Sa Regele trebuie să prețuiască învățăturile istorice. El însuși este un istoric de seamă și mai ales în istoria contemporană. Iar mai presus de toate M. S. Regele ține — ca Domn ales prin vot popular — »opinia publică a țării Sale«...

De aceea, M. Sa Regele a renunțat să meargă la Ischl.

FABRICA DE OBLUANE
JALUZINE DE ESLLINGEN
CONTRA KAZELOR SOLAR
SI STORURI

RONA
ERNÓ
BUDAPEST
TELEFON 23-85

ZABELLA
UTCZA 47.
TELEFON 23-45.

ANUNȚ.

subscrisul se află de vânzare
vin de masă

1909 de o calitate foarte bună, hecto
litre cu 36 Cor. Vinul se vinde în vasul
de sticlă alătorului.

Alșa, (u. p. Világos).

Iuliu Groșorean.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereși în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

Urminger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Preparare pentru organizarea electricității
Sfredelirea adâncă a fântânelor arteziane în
Lugoj, str. Weis nr. 6.

Preparăm și executăm tot felul de
reparații și reparaturi ce se țin de specia-
rea organizării electrice și a altor afaceri
aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântânelor artezice
pe lângă prețuri moderate.

UMPĂR în orice
cantitate

flori de friguri, soc, frunze
de măslarniță, bolondaică,
ciumăfae, rădăcini și frunze
de mătrăgună, fie verzi, ori
precum și gândaci de frapțan.

farmacia lui SZOKOLY SANDOR, Arad
(în fața bisericii sârbească). —

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
loane precum și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în
Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor
bărbătești, femeiești, de copii și pre-
oțești, postav de mobile, haine
de doliu — mai departe primesc
curățirea penelor de pat,
cu mașina prin ce își redobândesc
culoarea albă și uscățimea originală
și vor fi scutite de praf. Comandele
din prov. se efectuează imediat și pr.

Atrag atenția onoratului public a-
supra atelierului meu de spă-
lătorie și culorare
chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta.
Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.

Kolozsvár

Str. Paris 5.

Telefon —

CANARINI

Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne ce cântă

ziua și la lumină. Cantăreață tină 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

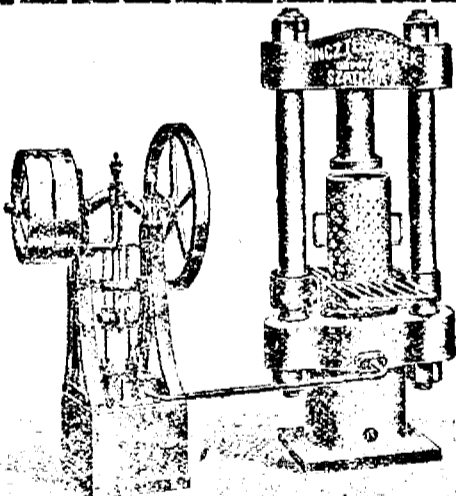

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl,
după soi. Catalog de
prețuri despre papagal,
pasări transmarine măi-
muțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru
ajungerea comandelor la los în viață se
garantează. — Comandele se pot fa e la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

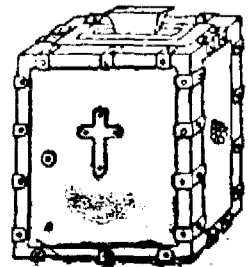
PRINCZ TESTVÉREK

din SZATMÁR.

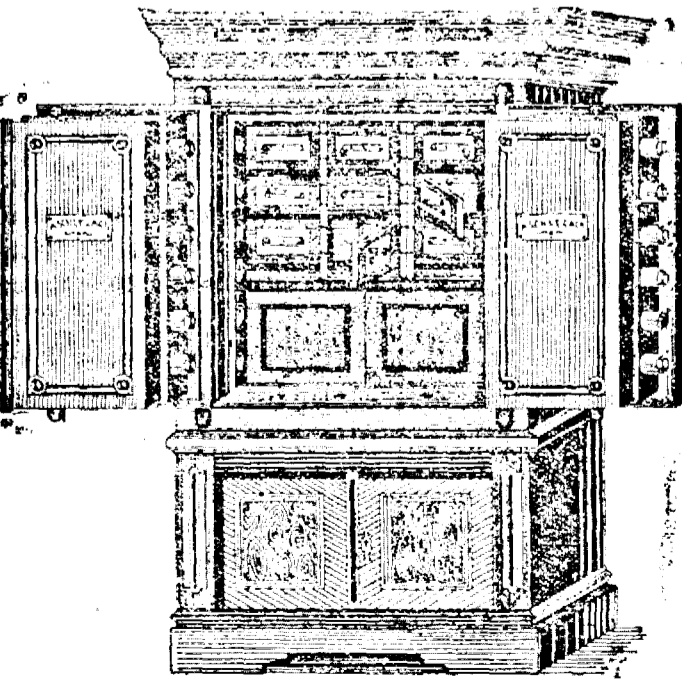
- Pregătește petrine și orice mașini
- pentru stors olei, mânate cu apă
- mașini de desghlocat, sfărmat
- și prese, pe lângă asta cele mai
- exacte transmisiuni cu
- — tractație circumpetală. —
- Instalăm mori pe tain,
- ori cu cilindre.

A. SCHLEZACK fabrică de casse
pentru bani și
tesoare în
Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scy-
lolith și asbest incombustibile, recu-
noscute de cele mai bune. Sertare
și casse panțerate sigur din antogen
și thermit, camere panțerate, casse
pentru acte, casele, prese pentru
copiat, lacăte de
siguranță, etc.

Referindu-vă la zia-
rul nostru vi-se tri-
mit prețuri curente
gratuit și porto fr.
Fabricare din ma-
terialul cel mai bun.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticiper spe-
sele de intabulare, convertes datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prisesc pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili
și demni de încredere.

Telefon 594. Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

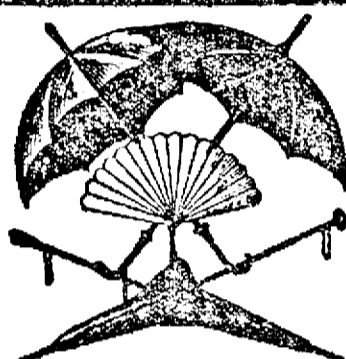
negustor de fulor în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fulor	Sfori de tutun
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de impac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturi
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopi.

Cumpăr și vând saci de făină și țărițe, folosiți.

Fabricație proprie.

La o haină de primăvară
sau vară se cere

un cortel elegant
și modern sau un

en-tout-cas.

Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse 7,

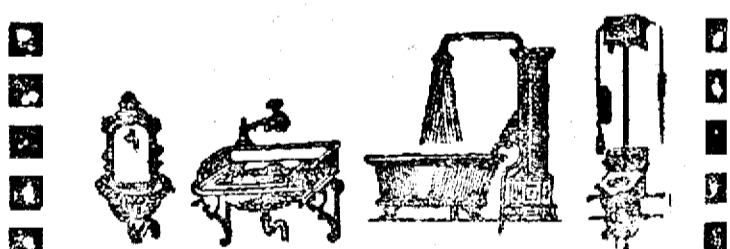
ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori
moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele
mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.

Comandă prin poștă prompt

BERNACSIK JOZSEF

căldărar și specia-
list pentru apaducte

Oradea mare · Nagyvárad, Kertu. 7.

Primește orice lucrări și reparaturi din acest ram, atât hărăgărie cât
și apaducte. Recomandă atenții publicului și arhitecților, noua sa
invenție brevetată și scutită contra înghețului, pentru spălarea latrinelor;
invenția superioară celor asemănătoare, cari se află în circulație, pentru
mecanismul ușor și aplicabil ori-unde. Am fost aplicat 10 ani ca
primul monter la apaductul orașenesc din Oradea mare.

Fondată în 1885.

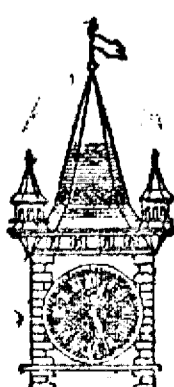
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Právália: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani ciornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește deasemenea și repararea lor.
Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, prospect face gratuit și trimite
porto-franco ori cui

STEIN MIKLÓS

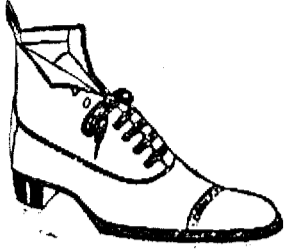
fabrică de tăiat pile

Oradea mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
cianților atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

Prăvălie nouă de ghete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc neexcepționabil și cu prețuri moderate ghetă americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetă ortopedice conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante (ciobote) pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea ghetă folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincție stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

În magazinul de
mașini de cusut
biciclete

a lui
Kalmár Mihály

Cluj—Kolozsvár, Czertőrd-u. 56.
se pot cumpăra orice mașini de
cusut pentru gospodărie și indu-
strie, deasemenea biciclete de plin
echipate, plă-
tind lunar, în
rate avanta-
gioase.

ca mai ieftină sursă pentru
săpunuri

săpunuri

de gospodărie, săpu-
de toaletă, parfumuri,
ce articole pentru spălat.

Luminări

stearină și ceară pentru
candele, e fabrica de săpun
a lui

Károly

ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

Picturi academice decorative proprii.

Adolf Gündisch pictor bisericesc și vopsitor de chenare

Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

Se recomandă pentru împodobirea bisericilor în
orice stil, altare, icoane, frescuri, prapori etc., apoi
vopsirea a orice fel de firme atât din lemn, tînichia
sau pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă,
deasemenea primește renovarea și colorarea radicală
a iconostasurilor, stranelor, tribunelor et. marmorarea
sau aurirea lor cu culori de apă veritabile, cari își
păstrează fața. Deasemenea
prețuri curabile, restaurarea etc.

Comandele din provincie se efectuează prompt și cu siguranță.

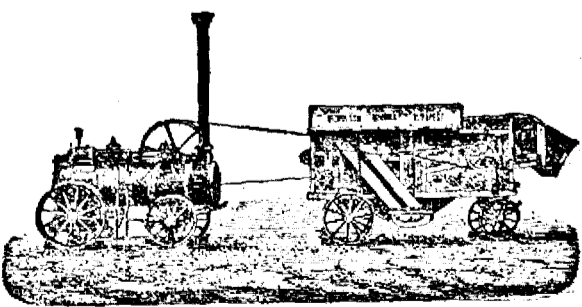
Magazin de saci și pânze de dril.

Șori, găitane, mregi, pânze de in și cânepă,
cu economie, fabricație proprie, tocuri pentru așter-
t de păr de cal împletit. — fabricație de storuri.

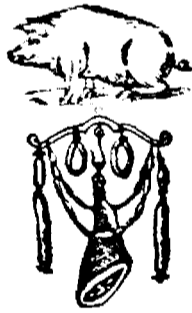
Tartane de lână și maltrapuri pentru
cal, depozit de fabrică în covoare.

Prospecturi de prețuri la cerere, se află la firma: —
Reich B. K. Fia és Tsa
Arad, Piața Andrassy Nr. 6. — Telefon Nr. 649.

Avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai,**

Frații Burza, Arad, Boros
Béni-tér 1. :

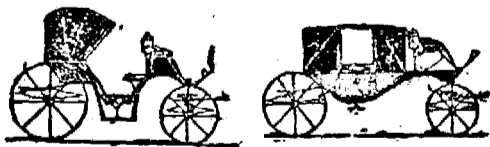
Friedrich Schatzel

fabrică de mezeluri,
salam și cârnățarie

Nagyszeben — Hermanstadt
— Jungenwald strasse No. 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de
cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnăței de
hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă etc. Slănină
albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătoarii primesc rabat.
Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la
expediția cu poșta cât și cu trenul.

Urmasul lui P. SORS

FRANZ AGNICSEK

Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30—32.

Își recomandă atelierul său pentru ori-ce fel de

trăsuri și eurelărie

pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparaturi la
trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

HOTEL SCHMIDT

HOTELIER GÜNDISCH M.

in
SIBIIU—NAGYSZEBEN, BAHNGASSE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public voiajor că am luat în Sibiu, hotelul și restaurantul binereputat Schmidt, la o sută pași depărtare de gară. Mă voi nizu să pot găstiga încrederea și deplina mulțămire a on. public voiajor. Camere curate, mâncări gustoase, beuturi bune și curate, mese de biliard, ofer un cămin plăcut. Iluminație electrică. Recomandându-mă în atenția onoratului public semnez

Cu distincție
stimă: **Gündisch M.** proprietarul hotelului Schmidt.

Văd. Engel Vilmos^{-né}

Institut chimic pentru curățirea și vopsirea mătasel, stofei etc.

Făgăraș—Fogaras (Transilvania).

Intreprindere de primul rang.

Primește spre curățire chimică, cu prețurile cele mai ieftine, fără ca să le descoase, tot-felul de haine de bărbați și femei.

Haine pentru baluri, uniforme, cojoace de iarnă, coviltire, covoare, lucruri de mână, șaluri, dantele, pene, mănuși, ș. a. precum și ghete din piele albă, etc. etc.

Aranjament modern și de specialitate!
Transformarea, curățirea și înălbirea perdelelor de dantele și a țesăturilor.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru sculptura pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS ÉS TÁRSA

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma-u.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

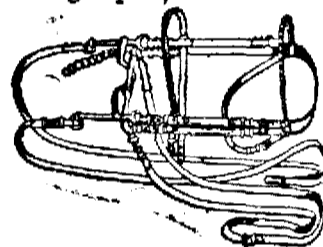
G. Orendt & W. Fejeri

Sibiu — Nagyszeben, Heltauergasse 45.

Se recomandă pentru pregătirea lucrărilor de trăsuri, șele și călărie deasemenea geamantane și genți.

Avem în depozit tot-felul de articoli pentru voiaj, fumat, sporturi și excursii, pe lângă prețuri convenabile.

Recomandăm pe urmă cei mai buni jameri de piele, fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strâns lipite de picior, deasemenea curele pentru mașini. Prospect de prețuri se trimite gratis și franco referindu-vă la ziarul nostru.

„TIMIȘIANA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

SOCIETATE PE ACȚII

Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în Buziaș, Receaș, Ciacova și Deta.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD” No. 1028.

Capital propriu 1,500.000.— Cor. — Depuneri . 4,000.000.— Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse $4\frac{1}{2}\%$ și 5% interese, fără nici o detrageră.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD”.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Receaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 10. — Filiala Deta Nr. 26.